

Elena ȘORBAN

D-ale două carnavaluri

Opera Română Cluj

Teatrul Maghiar de Stat Cluj

Realizatori: Compozitor și dirijor al musicalului:

Béla Hary

regia: Dan Lupea (examen de licență)**scenografia:** Andrei Șchiopu**interpreți:** Florin Estefan, Petre Burcă, Ludovic Kandy, David Buzgău, Cristina Maria Damian, Rodica Baltes, Petre Ghilea, balerina Codruța Oancea, orchestra, corul (maestru de cor: Tiberiu Popa), un grup de balerini (coregrafia: Livia Tulbure-Gună)

Mona Chirilă

Eugenia Tărășescu-Jianu

Zsolt Bogdan, Miklos Bacs, Dezso

Nagy, Levente Molnar, Zsuzsa

Gajzago, Melinda M. Kantor, Aron

Dimeny, măști

Ilustrația muzicală: Corina Sârbu

Despre text și traducere: Textul caragialesc are câteva tăieturi (la istorisirile despre șpițer, despreamoriurile *Mitei* ș.a.). În libretul de György Szabó și Cornelia Pantea, fiecare secțiune dramaturgică este dublată de un cuplet liric sau ansamblu solistic. Deși rimele reușesc să fie în nota limbajului original, totuși redundanța poate deveni supărătoare.

O altfel de „traducere” apare în limbajul muzical.

Acțiunea este dinamizată printr-un „montaj” (declarat și reușit) inovator al textului original. Cu multiple nuanțări, este excelent personajul colectiv – o întreagă lume ce participă prin metatext.

Traducerea în limba maghiară, semnată de Attila Kiss Seprődi și Lajos Sylvester, nu ajunge la savoarea originalului (nici chiar pentru cine cunoaște, la nivel egal, cele două limbi), anumite echivalențe fiind, probabil, imposibile.

Muzica: Universalizatoare, prin tonul de *musical* american. Cu de toate pentru toți... pasionalii, de la tangouri la cântece de mahala românească. Dacă ar fi mers pe (carna)vals, aducea cu *Liliacul* vienez. Calități importante prin antren dansant, parodii (*Nae* alias *Figaro* ș.a.), virtualități de șlagăre.

Esențializată într-o figurație lăutărească, repetată obsesiv. Când muzica se încheagă în text, ea afirmă, a la Gică Petrescu: „Numai femeia...” lărași obstinția figurativă, care, înspre final, ajunge să imprime ritmul pentru pașii personajelor, organizându-i într-o ceremonie a absurdului.

Culorile: Pestrițe, vii. Un amănunt: costumul decoltat (provenit din montarea operei *Carmen*) al unei coriste apare deplasat: orișicât în călduri, femeia – totuși, teoretic, carnavalul e iarna...Alb dominant: fulgi de zăpadă, praf de pudră, fum de mici, tutu de balerină, măști de figuranți, var peste mizerie, var peste ipocrizie, fulgi de găscan jumulit. Un alb apăsător (ca și în *Hamletul* regizorului Vlad Mugur) ...**O interpretare a mesajului rezizoral:** Femeia-marionetă a unei societăți în perpetuă distracție. După cum o spune lordache, în postura de păpușar, precum și o colombină, personaj dansat, prin care „o mască” din textul original este accentuată ca emblematică.Femeia – în ipostazele ei de extremă violentă și senzualitate (*Mița* și *Didina*, deopotrivă) sau în ipostaza agresivă de spectator (borțoasa din figurație) –, motor ce transformă societatea în carnaval.**Finalul:** D'a capo, carnavalul, la nesfârșit.Infinalizabilă, problema *Catindatului*: durerea lui de măsea reapare, aidoma durerilor unor anume „catindaturi” politice din zilele noastre de tranziție, temătoare de soluția lecuitoare radicală, multiplicându-se în băguieli tânguitoare.**Concluzia:** comparezon n' e pa rezon – veniți la spectacole și intrați în ... rezonanță!